

De Ijsbreker

Holland Festival Film- en Videoclub

Rond

Karlheinz Stockhausen

9, 10, 11 juni 20.30 uur

V O O R W O O R D

De IJsbreker presenteert i.s.m. het Holland Festival een programma met films en video's rond de komponist Karlheinz Stockhausen.

Verschillende redenen hebben geleid tot het initiatief om dit programma samen te stellen: ten eerste het idee de concertante uitvoering van Stockhausen's opera 'Montag aus Licht' op 12 en 13 juni in het Concertgebouw vooraf te laten gaan door een filmportret van de komponist; ten tweede wilden wij het publiek de gelegenheid bieden kennis te nemen van films en video's die zelden of nooit vertoond worden.

De planning van de films is zodanig dat u niet alle films kunt zien. U kunt evenwel een programma naar eigen keuze samenstellen. Bijgaand treft u het volledige programma van 9, 10 en 11 juni aan. Op 9, 10 en 11 juni kunt u in de luisterruimte opnamen van werken van Karlheinz Stockhausen beluisteren en dokumentatiemateriaal inzien.

P R O G R A M M A

FILMS EN VIDEO'S ROND KARLHEINZ STOCKHAUSEN

DONDERDAG 9 JUNI 1988 20.30 uur

<u>zaal</u>	<u>studio I</u>
20.30 - 21.15 uur Alphabet pour Liège (video)	20.30 - 22.30 uur Mantra (lezing VII) (video)
pauze	
21.35 - 24.00 uur Musical Forming (lezing I) (video)	pauze
	22.50 - 23.50 uur Questions and Answers on Mantra (video)

VRIJDAG 10 JUNI 1988 20.30 uur

<u>zaal</u>	<u>studio I</u>	<u>studio II</u>
20.30 - 21.30 uur Mantra (repetities en interviews) (film)	20.30 - 22.15 uur Four Criteria of Electronic Music (lezing V) (video)	20.30 - 22.30 uur Moment-Forming and Integration (lezing III) (video)
pauze	pauze	pauze
22.00 - 22.45 uur Alphabet pour Liège (video)	22.45 - 23.30 uur Questions and Answers on Four Criteria of Electronic Music (video)	22.45 - 23.45 uur Eva's Zauber (uitvoering) (video)
pauze		
23.15 - 24.00 uur Rosa Rauschen		

ZATERDAG 11 JUNI 1988 20.30 uur

<u>zaal</u>	<u>studio I</u>	<u>studio II</u>
20.30 - 21.15 uur Alphabet pour Liège (video)	20.30 - 21.15 uur Intuitive Music (lezing IV) (video)	20.30 - 21.30 uur Mikrophonie I (lezing II) (video)
pauze	pauze	pauze
21.45 - 22.45 uur Mantra (interviews en repetities) (film)	21.35 - 22.35 uur Questions and Answers on Intuitive Music (video)	21.50 - 22.50 uur Telemusik (lezing VI) (video)
		pauze
		23.00-24.00 uur Eva's Zauber (uitvoering) (video)

O V E R D E F I L M S & V I D E O ' S

DE LEZINGEN

Een belangrijk deel van het programma is gewijd aan filmregistraties van een aantal lezingen die Karlheinz Stockhausen in Engeland gaf in 1972/1973.

De films werden geproduceerd door Robert Slotover/Allied Artists.

LEZING I MUSICAL FORMING

Opgenomen: Institute of Contemporary Arts, Londen, 13 februari 1972.
Lezing over het muzikaal vormbegrip aan de hand van 9 aspecten.

LEZING II MIKROPHONIE I

Opgenomen: Institute of Contemporary Arts, Londen, 14 februari 1972.
Lezing over muziek en live-elektronika aan de hand van het werk 'Mikrophonie I' voor tamtam, 6 spelers en elektronika uit 1964.
Tijdens de film zijn fragmenten van een repetitie van 'Mikrophonie I' te zien.

LEZING III MOMENT-FORMING AND INTEGRATION

Opgenomen: Institute of Contemporary Arts, Londen, 13 februari 1972.
Lezing aan de hand van het werk 'Momente' voor solo-sopraan, koor en 13 instrumentalisten uit 1962/64.

LEZING IV INTUITIVE MUSIC

Opgenomen: Institute of Contemporary Arts, Londen, 14 februari 1972.
Lezing aan de hand van het werk 'Es' uit 'Aus den Sieben Tagen' (15 Textkompositionen für Intuitive Musik) uit 1967.

QUESTIONS AND ANSWERS ON INTUITIVE MUSIC
Kommentaren.

LEZING V FOUR CRITERIA OF ELECTRONIC MUSIC

Opgenomen: Oxford Union, 6 mei 1972
Lezing aan de hand van het werk 'Kontakte' uit 1959/60 voor elektronische klanken (versie 1) of elektronische klanken, piano en slagwerk (versie 2).
Tevens zijn fragmenten uit 'Kontakte' te zien.

QUESTIONS AND ANSWERS ON FOUR CRITERIA OF ELECTRONIC MUSIC
Kommentaren.

LEZING VI TELEMUSIK

Opgenomen: University of Essex, 7 mei 1972
Lezing aan de hand van het elektronische werk 'Telemusik' uit 1966.

LEZING VII MANTRA

Opgenomen: Imperial College, Londen, 19 juli 1973.
Lezing aan de hand van het werk 'Mantra' voor 2 piano's uit 1970.
Tevens zijn fragmenten uit 'Mantra' te zien.

QUESTIONS AND ANSWERS ON MANTRA
Kommentaren.

DE WERKEN

MANTRA

Film uit 1972 met een registratie van een repetitie van 'Mantra' door de pianisten Alfons en Alois Kontarsky en interviews met Karlheinz Stockhausen.

Stockhausen over 'Mantra': 'Het werk is volledig ontstaan uit een 13-tonige toonformule, de 'mantra'. De zogenaamde ringmodulatie die ik hierbij als technisch proces heb toegepast, maakt hierdoor een nieuw systeem van harmonische betrekkingen mogelijk.

Links van ieder van beide pianisten bevindt zich een toestel met een ingebouwde microfoonversterker, een compressor, een filter, een ringmodulator, een sinusgenerator met scala en een geluidssterkteregelaar. De klank van de piano wordt d.m.v. twee microfoons versterkt en door een sinustrilling gemoduleerd.

Achter ieder klavier bevinden zich op enige afstand luidsprekers die de gemoduleerde klanken simultaan met het gespeelde weergeven. Het spreekt voor zich dat de integrale konstrukties van 'Mantra' niet alleen een muzikale miniatuur van de uniforme makro-struktuur van de kosmos is, maar eveneens een vergroting in het akoestische tijdveld van de uniforme mikro-struktuur van de harmonische trillingen van de toon zelf'.

Met dank aan het GOETHE INSTITUT

ALPHABET POUR LIÈGE

'Alphabet pour Liège' dateert uit 1972 en heeft als ondertitel '13 Musikalische Bilder für Solisten und Duos'.

Stockhausen schreef het werk in opdracht van de stad Luik voor de 'Nuits de Septembre'.

De film werd gerealiseerd door Karlheinz Stockhausen en regisseur Georges Yu.

Medewerking verleenden o.a. Peter Eötvös, Michael Vetter, Hugh Davies en Herbert Henck.

INORI

Registratie van het werk 'Inori' ('Anbetungen für 1 oder 2 Solisten und Orchester') uit 1973/74.

EVA'S ZAUBER

Registratie van de eerste uitvoering van 'Eva's Zauber' die plaatsvond op 21 november 1986 in het Théâtre Municipal van Metz tijdens de '15ième Rencontres Internationales de Musique Contemporaine de Metz'.

'Eva's Zauber' werd geschreven in 1984/86 en is de derde akte van de opera 'Montag aus Licht' die op 12 en 13 juni in het Concertgebouw wordt uitgevoerd.

'Eva's Zauber' is geschreven voor bassethoorn, altfluit/piccolo, koor, kinderkoor en 'modernes Orchester'.

DE DOKUMENTAIRES

ROSA RAUSCHEN

Een documentaire uit 1974 over de experimentele studio van de Südwestfunk in Freiburg.

In deze studio werd gewerkt aan klankvervormingen van conventionele instrumenten, klank- en taalanalyses, de produktie van synthetische klanken en de toepassing ervan in concerten en op de radio.

In deze studio werd 'Mantra' van Stockhausen gerealiseerd.

Met dank aan het GOETHE INSTITUT.

STOCKHAUSEN UND DIE HÖHLEN VON JEITA (onder voorbehoud)

Tijdens een tournee werden in de grotten van Jeita werken van Karlheinz Stockhausen uitgevoerd.

Van deze uitvoeringen werd een documentaire gemaakt.

O V E R K A R L H E I N Z S T O C K H A U S E N

Stockhausen werd geboren op 22 augustus 1928 in Mödrath bij Keulen. Van 1947 tot 1951 studeerde hij piano en schoolmuziek aan de Staatliche Hochschule für Musik in Keulen en filosofie, muziekwetenschap en Duits aan de universiteit in Keulen. In 1952 volgde hij een cursus bij Olivier Messiaen; daarnaast hield hij zich bezig met experimenten binnen de groep 'Musique Concrète' van de Franse omroep waaruit het werk 'Etude' voortkwam.

Vanaf 1953 was hij medewerker van de Studios für Elektronische Musik van de WDR (van 1963 tot 1973 artistiek leider) en hield hij zich intensief bezig met elektronische muziek.

Van 1953 tot 1974 was hij docent aan de jaarlijkse Ferienkurse für Neue Musik in Darmstadt.

Van 1954 tot 1959 was hij mede-uitgever van het tijdschrift voor seriële muziek 'Die Reihe' van Universal Edition Wien.

Vanaf 1958 geeft hij overal in de wereld lezingen en vervult hij gastdocentschappen.

Van 1963 tot 1968 was hij artistiek leider van de Kölner Kurse für Neue Musik.

Voor de Expo'70 in Osaka ontwierp hij een bolvormig auditorium waarin gedurende 183 dagen de meeste van zijn werken werden uitgevoerd.

Van 1971 tot 1977 was hij docent aan de Staatliche Hochschule für Musik in Keulen.

Sinds 1977 werkt Stockhausen aan de opera-cyclus 'Licht', waarvan 'Donnerstag aus Licht' in 1981, 'Samstag aus Licht' in 1984 en 'Montag aus Licht' in 1988 in première ging.

Voor uitvoerige dokumentatie over Karlheinz Stockhausen verwijzen wij u graag naar de luisterruimte.